

بیانیه نشست بدون تعارف با خشکسالی ۱۴۰۰

نظر به کاهش بسیار شدید بارش‌ها و خشکسالی کم‌سابقه در ۵۰ سال اخیر و در نتیجه کم‌آبی بی‌سابقه در استان خراسان رضوی، در روز یکشنبه ۱۴۰۰/۰۲/۲۶ نشست «بدون تعارف با خشکسالی ۱۴۰۰» با حضور جمعی از استادان دانشگاه فردوسی مشهد، دغدغه‌مندان و مدیران اجرایی استان برگزار گردید. ضمن تشکر از دانشکده کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد و جمعیت ناجیان آب که در راستای مسئولیت اجتماعی خویش این نشست گفتگو محور را برگزار نمودند، جمع‌بندی موارد مطروحه که مورد توافق حاضرین در نشست قرار گرفته‌است، به شرح زیر اعلام می‌گردد.

- ۱- از دانشگاه فردوسی مشهد به عنوان مرجع علمی معتبر شرق کشور انتظار می‌رود وضعیت خشکسالی سال جاری استان را تبیین و ضرورت‌ها و فوریت‌های آن را در اسرع وقت اعلام نماید.
- ۲- از استاندار محترم خراسان رضوی تقاضا می‌شود با اعلام شرایط اضطراری خشکسالی، ستاد خشکسالی استان را فعال نمایند تا ستاد مزبور به فوریت نسبت به تهیه و ابلاغ شیوه‌نامه‌های مدیریت خشکسالی (محدودیت‌ها و ممنوعیت‌ها، مانند ستاد استانی کرونا) اقدام نماید و این موارد به فوریت و قاطعیت و تا زمان خروج از خشکسالی حسب مورد به اجرا گذاشته شوند.
- ۳- در راستای آگاهی‌بخشی و اطلاع‌رسانی شایسته و به موقع به جامعه، از صدا و سیما و رسانه‌های نوشتاری و مجازی، ائمه جمعه و جماعات، نهادها و مراکز آموزشی و فرهنگی، سازمان‌های مردم‌نهاد، مراجع مدنی و اجتماعی انتظار می‌رود اهتمام لازم را هر چه زودتر می‌ذول فرمایند.
- ۴- در شرایط خشکسالی ضرورت کاهش برداشت از منابع آب‌زیرزمینی توسط کلیه برداشت‌کنندگان محرز می‌باشد و این مهم با جیره‌بندی نمودن برداشت در کلیه بخش‌ها قابل دستیابی است. بدیهی است در این خصوص رفتار منصفانه و عادلانه (با توجه به خسارات متحمل شده از سوی کشاورزان و همچنین نیاز شرب) تضمین‌کننده اثر بخشی اجرای قانون خواهد بود.
- ۵- از شرکت‌های آب و فاضلاب مشهد و استان، شرکت آب منطقه‌ای، سازمان جهاد کشاورزی، اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان، اداره کل محیط زیست استان، شهرداری‌ها و دستگاه‌های محترم قضایی و انتظامی انتظار می‌رود در جلوگیری از حفاری چاه‌ها و بهره‌برداری غیر مجاز از آب‌زیرزمینی، انشعابات غیر مجاز شبکه‌های شهری و روستایی، کاربری‌های غیر مجاز زمین‌های کشاورزی و عرصه‌های طبیعی (مانند توسعه باغ ویلاها و ...) و کاهش میزان آبیاری فضای سبز اقدام و همراهی مجدانه نمایند.
- ۶- از اداره کل هواشناسی استان انتظار می‌رود تا با پایش و پیش‌بینی دقیق‌تر شرایط خشکسالی و اعلام به موقع آن جهت کمک به مدیران اجرایی و بهره‌برداران از منابع آب اقدام نماید.
- ۷- از مراجع مسئول انتظار می‌رود طرح‌های حمایتی از محیط‌زیست و حیات وحش را با هدف جلوگیری از فاجعه انقراض گونه‌های گیاهی و جانوری استان، با فوریت به اجرا درآورند.
- ۸- در شرایط کنونی ضرورت دارد نظام‌های حمایت از سرمایه و معیشت بهره‌برداران عرصه‌های طبیعی به فوریت عملیاتی شود (مانند بیمه مراتع و دام و کشاورزی، وام‌های کم‌بهره، کمک‌های بلاعوض، معیشت جایگزین و موارد مشابه) تا با کاستن از شدت بهره‌برداری از منابع طبیعی، عواقب خشکسالی اکولوژیک کاهش یابد.
- ۹- بدیهی است با توجه به تمامی موارد پیش‌گفته، ضرورت دارد رویکرد مدیریت خطرپذیری خشکسالی (از جمله پیاده‌سازی سامانه‌های پایش و هشدار خشکسالی، اجرای طرح‌های تغذیه آب‌های زیرزمینی و آبخوان‌داری) در استان حاکم گردد و نسبت به تدوین نظام‌نامه مدیریت خشکسالی، اهتمام گردد.

ضمن تشکر از دبیرخانه دائمی همیاران آب استان مستقر در دانشگاه فردوسی مشهد، که مجدانه و دلسوزانه طرح همیاران آب استان را دنبال می‌نمایند، مقرر گردید که این دبیرخانه با بهره‌مندی از ظرفیت دانشگاه و کنشگران خبره مرتبط با آب، مراحل تهیه سند «مدیریت خشکسالی استان» را پیگیری کند.

امضا کنندگان: (به ترتیب حروف الفبا)

مهندس وحید اردکانیان-عضو شورای مرکزی خانه کشاورز
دکتر علیرضا اسلامی- عضو هیات علمی و پژوهشگر مروج ارشد مخاطرات آب و هوایی سازمان تحقیقات و آموزش کشاورزی
مهندس حسین اسماعیلیان- مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب مشهد
مهندس محمدرضا اورانی- رئیس سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی
مهندس زهره بنایی- عضو هیئت مدیره جمعیت ناجیان آب
دکتر محمدحسین پاپلی یزدی- استاد بازنشسته دانشگاه تربیت مدرس
دکتر سیدحسین ثنایی‌نژاد- استاد دانشکده کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد
مهندس مهدی جمشیدی- مدیرعامل جمعیت ناجیان آب
دکتر کامران داوری- استاد دانشکده کشاورزی و رئیس پژوهشکده آب و محیط زیست دانشگاه فردوسی مشهد
دکتر محمدتقی دستورانی- استاد و رئیس دانشکده منابع طبیعی و محیط زیست دانشگاه فردوسی مشهد
مهندس محمد علائی- مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای خراسان رضوی
مهندس سید ابراهیم علوی- مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب استان خراسان رضوی
دکتر محسن فنودی- مدیر کل منابع طبیعی و آبخیزداری خراسان رضوی
دکتر ابوالفضل مساعدی- استاد دانشکده کشاورزی و سرپرست گروه پژوهشی تعادل بخشی سامانه‌های آبی دانشگاه فردوسی مشهد
دکتر کمال‌الدین ناصری- دانشیار دانشکده منابع طبیعی و محیط زیست و سرپرست گروه پژوهشی حکمرانی آب و آبخیز دانشگاه فردوسی مشهد
دکتر تورج همتی- مدیر کل حفاظت محیط زیست خراسان رضوی
مهندس محسن نجات- مدیرکل مدیریت بحران استانداری خراسان رضوی